

Gengæld

A/S PALLADIUM præsenterer

GENGÆLD

Manuskript og drejebog af **PEER GULDBRANDSEN**

Fotografi: HENNING BENDTSEN (D.F.F.)

Tone: KNUD KRISTENSEN og
HENNING MØLLER

Dekorationer: ERIK AAES assisteret ved HELGE BILLE

Klipning: EDITH SCHLÜSSEL

Musik: SVEN GYLDMARK

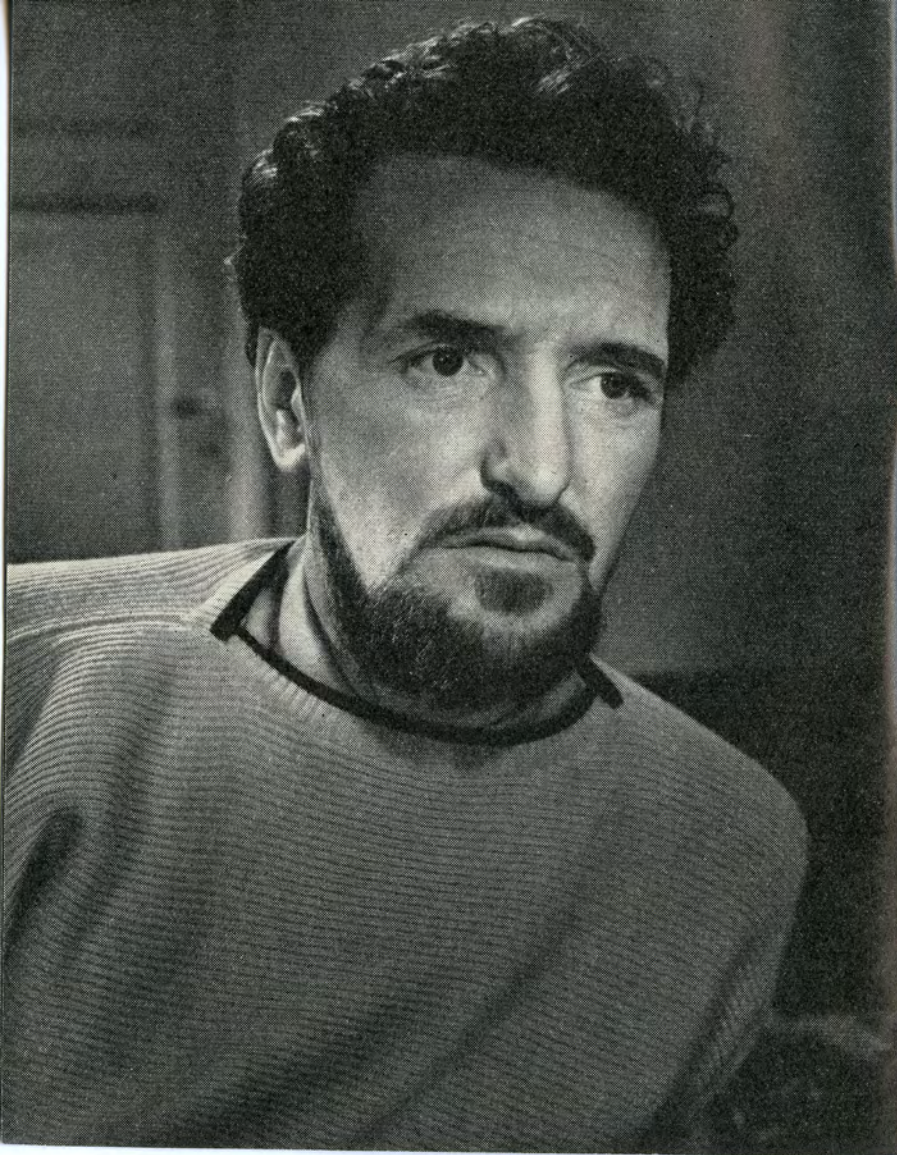
Kopi: JOHAN ANKERSTJERNE A/S

Isenesættelse:

PEER GULDBRANDSEN

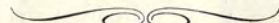
Udlejning: A/S FILM-CENTRALEN-PALLADIUM

Kirsten Rolffes som Lili Donner.

Personerne:

Stefan Donner, forfatter	<i>Preben Lerdorff Rye</i>
Lili Donner, hans kone	<i>Kirsten Rolffes</i>
Peter, ægteparrets søn	<i>Ole Guldbrandsen</i>
Fru Elise Thomsen	<i>Betty Helsingreen</i>
Eigil Thomsen, hendes søn	<i>Jørgen Buckhøj</i>
Bergstrand, fabrikant	<i>Kjeld Petersen</i>
Fru Bergstrand	<i>Elsa Kourani</i>
Vera Sand, Bergstrands elskerinde	<i>Caja Heimann</i>
Ejendomsmægler Smith	<i>Ib Schonberg</i>
Sofussen, ældre original	<i>Sven Buemann</i>
Vognmand Ipsen, Lilis far	<i>Jakob Nielsen</i>
Vognmand Sørensen	<i>Aage Winther-Jørgensen</i>
Kriminalkommissæren	<i>Einar Juhl</i>
Kriminalassistent	<i>Per Buckhøj</i>

Handlingen:

I en af Københavns forstæder ligger der et stort hus, en villalignende ejendom. Huset ejes af enkefru Elise Thomsen, der bor i stueetagen med sin voksne søn, Eigil. Fru Thomsen lejer det meste af villaen ud. På første sal bor forfatteren Stefan Donner med sin kone, Lili, og deres 9-årige søn, Peter. Donner er talentfuld, men fattig. Det økonomiske tryk, der hviler på ham og hans familie, går ham temmelig stærkt på nerverne. Han drømmer om at tjene penge, mange penge, og flygter ind i denne drøm ved at spille „Matador“ med Eigil. Aften efter aften sidder de to mænd og slår tiden ihjel ved at raffe med terninger, købe og sælge legetøjshuse og lege rigmænd. Spillet går Lili Donner på nerverne, hun reagerer gang på gang kraftigt, men kan ikke forklare sin mand, hvorfor det piner hende.

I husets raffinerede kvisteljighed bor en yngre fabrikant, hr. Bergstrand, sammen med sin elskerinde, Vera Sand. Hvad hr. Bergstrand fabrikker, eller hvor hans virksomhed ligger, der er ingen, der ved, men han har altid penge og ser ikke ud til at lide nogen nød. Han er rendt fra sin kone, en yngre, velhavende kvinde.

I et kælderværelse bor originalen Sofussen, der lever af tilfældige job, som at feje gård, fyre op for husets beboere, og hvad der nu ellers kan falde for.

Til dette hus ankommer en aften ejendomsmægler Smith. Bergstrand på kvisten har gæster, for det er Bergstrands fødselsdag. Smith kommer for at tale med fru Thomsen.

De har været forlovet for godt og vel tyve år siden, men har ikke set hinanden i mange år. Smiths nærværelse gør fru

*Er du sikker på, han ikke er min søn?
Ib Schønberg og Betty Helsingreen.*

Thomsen ophidset og nervøs, og hun spørger direkte, *hvad* grunden er til Smiths besøg. Jo, siger Smith, han er kommet for at se sin søn. For det kunne jo tænkes, at det var ham, der var far til Eigil.

Fru Thomsen protesterer voldsomt. Eigil er født i hendes ægteskab, og Eigil elskede og beundrede sin far. Eigil har aldrig set Smith.

Smith insisterer imidlertid på at se Eigil, og da han hører, at Eigil er oppe hos Stefan Donner, går Smith derop.

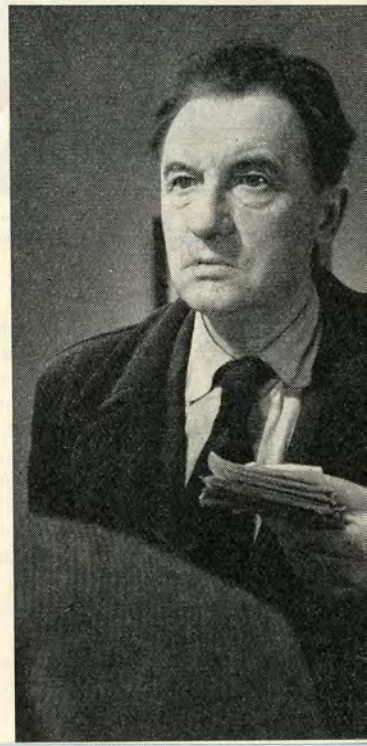
Stefan er alene, da Smith kommer. Eigil er gået i biografen, og Lili og Peter er gået i seng. Smith kender ikke Stefan personlig, men har læst alle hans bøger, og er en stor beundrer af Stefans forfatterskab. Dette glæder naturligvis Stefan, og Smith slår sig ned hos forfatteren.

Bergstrand kommer og indbyder Stefan til sit fødselsdagsselskab, men Stefan afslår; han har jo en gæst. Bergstrand vender sig mod Smith og siger: „Den herre kan da følge med op!“ Bergstrand studser ved synet af Smith, spørger, om de ikke kender hinanden? Smith er kort og afvisende, så isnende i sit væsen, at Bergstrand trækker sig tilbage.

I samme nu, han er ude af døren, siger Smith advarende til Stefan, at han skal holde sig fra Bergstrand, for han var værnemager under besættelsen. Det chokerer Stefan, selv var han aktiv i modstandsbevægelsen.

Smith er snart klar over, at Stefan ikke just hører til de velhavende, og da Smith er noget af en kunstmæcen, tilbyder han Stefan et kontant lån på tusinde kroner. Det haster ikke med at betale pengene tilbage, ja, det er for så vidt ligegyldigt, om de overhovedet bliver betalt tilbage. Stefan har svært ved at forstå så megen venlighed og interesse. Det er han slet ikke vant til. Han får pengene, siger, at han lige vil gå ind og sige godnat til sin søn, og forlader så

*„Her er 30.000 kr., hvad skal jeg gøre med dem?“
Jacob Nielsen.*

„Hjertelig til lykke!!“
I midten Kjeld Petersen, med ryggen til Caja Heimann.

Smith et øjeblik. — Smith bliver alene tilbage i Stefans stue i cirka fem minutter. Indenfor det tidsrum bliver han dræbt, skudt gennem hjertet på nært hold.

Politiet kommer, alle i huset bliver holdt tilbage, forhørene begynder. I begyndelsen er *alle* under mistanke, men det varer ikke længe, før kriminalkommisæreren bliver klar over, at han står overfor en meget vanskelig opgave, mordet har tilsyneladende intet motiv. Som han selv udtrykker det: „En mand går ind i et tilfældigt hus, ingen i huset kender ham, når man lige undtager fru Elise Thomsen.

Smith havde aldrig sat sine ben i huset før, han var en pæn, venlig mand. Der har tilsyneladende ikke været noget mørkt punkt i Smiths fortid. Og *hvis* han havde en fjende, der virkelig ville ham til livs? Hvordan

„Hvortlængde skal I blive ved med det modbydelige spil?“
Kirsten Rolffes, Preben Lerdorff Rye, Ole Gulbrandsen, Jørgen Buckhøj.

kunne vedkommende så vide, at Smith ville komme til det hus? Netop den aften? En hel del tyder på, at mordet har været planlagt, men på den anden side, hvordan skulle det have været planlagt, når ingen kunne ane, at Smith ville indfinde sig på mordstedet?“

Så går der tre måneder med forhør, undersøgelser, efterprøvning af de mistænkes alibier, og efterhånden *er* der ingen mistænkte. Politiet står på fuldkommen bar bund.

Men en nat bryder morderen sammen og fortæller til et medmenneske, *hvordan og hvorfor* Smith blev myrdet.

Filmen er tænkt som et forsøg på at forklare, hvordan meningsløs uretfærdighed kan vokse sig *så* stærk inden i et menneske, at alle hensyn må vige for det ene krav: „Gengæld“.

LIDT OM

Kirsten Rolffes

Skuespillerinden Kirsten Rolffes har sin første store filmsrolle i „Gengæld“, og mange vil sikkert glæde sig over at stifte bekendtskab med den sympatiske og talentfulde kunstnerinde.

Kirsten Rolffes er født i 1928. Hun blev i året 1948 elev ved Frederiksberg Teater i Knud Rex direktørtid, men allerede i 1948 flyttede hun til Det kongelige Teaters elevskole, hvor hun i årene 1948—50 havde Maria Garland, John Price, Holger Gabrielsen, Martin Hansen og flere som lærere.

Før sin optagelse på Det kongelige Teaters elevskole havde Kirsten Rolffes læst privat med skuespiller Einar Juhl.

Efter vel overstået prøve blev Kirsten Rolffes engageret som skuespillerinde ved Det kongelige Teater i 1950, og hun har gjort sig meget fordelagtigt bemærket i følgende roller: Celia i „Som man behager“, Maria Stuart i „Maria Stuart“, Emily i „Den blå Pekingeser“, Lavinia i „Familiealbum“ og Katrin i „Mutter Courage“.

I 1955 vandt Kirsten Rolffes dagbladet Politikens kunstnerpris.

De store kunstneriske sejre har ikke forandret Kirsten Rolffes væsen, hun er stadig sød og naturlig i hele sin færden, og hendes eneste „hobby“ er hendes dejlige dreng, der er født i 1952. Hun elsker at hygge sig i sit hjem med mand og søn — hendes mand er forretningsmand.

